

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Полтавського державного медичного
Університету, В.о. ректора, професор

В.М. Ждан

2021 р.

ПРОГРАМА

**фахових вступних випробувань для осіб, які здобули
освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста
за спеціальностями 5.12010104 «Стоматологія», 5.12010106
«Стоматологія ортопедична», 221 «Стоматологія» та вступають для
продовження навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю
221 «Стоматологія»**

АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

1. Скелет – визначення, функції, структурно-функціональна одиниця скелета – кістка. Кістка як орган, її хімічний склад, окістя, види кісток.
2. З'єднання кісток, види. Будова суглоба, допоміжний апарат суглоба. Класифікація суглобів, види рухів у суглобах.
3. Скелет голови (череп), особливості будови кісток черепа. Кістки лицевого черепа: верхня щелепа, нижня щелепа, піднебінні кістка, їх будова, контрфорси щелеп. Череп в цілому: склепіння, основа, тверде піднебіння, орбіта, порожнина носа. Скренева, підскренева, крило піднебінна ямки черепа. Форми лицевого черепа. Вікові і статеві особливості черепа. З'єднання кісток черепа. Скренево-нижньощелепний суглоб: форма, особливості будови, рухи в ньому.
4. М'язи голови: мимічні та жувальні. Функції.
5. М'язи шиї, класифікація. Функції.
6. Роль нервової системи в координації функцій організму та взаємозв'язку його з навколишнім середовищем. Класифікація нервової системи, загальні принципи будови.
7. Рефлекторна дуга, будова, функції.
8. Спинний мозок, загальні відомості, розміщення, будова, сегменти спинного мозку, функції. Оболонки спинного мозку.
9. Спинномозкові нерви, механізм утворення, види, сплетення спинномозкових нервів, ділянки іннервації.
10. Головний мозок, загальні відомості, розміщення, відділи, функції.
11. Довгастий мозок, розміщення, будова, функції.
12. Задній мозок, розміщення, будова, функції. Мозочок, його функції.
13. Середній мозок, розміщення, будова, порожнина, функції.
14. Проміжний мозок, розміщення, будова. Функції таламуса та гіпоталамуса.
15. Черепні нерви, функціональні види (рухові, чутливі, змішані), ділянки іннервації. Трійчастий нерв, його чутливий та руховий корінці.

Трійчастий вузол, гілки трійчастого нерва, топографія, ділянки іннервації.
Лицевий нерв, його топографія, склад волокон, гілки, ділянки іннервації.
Язикоглотковий нерв, склад його волокон, топографія, гілки, ділянки іннервації. Під'язиковий нерв, топографія, ділянки іннервації.

16. Залози внутрішньої секреції.

17. Серце, розміщення, будова. Клапани та камери серця. Вінцеве коло кровообігу.

18. Судини, види, будова стінки судин. Анатомічна класифікація.

19. Судини малого кола кровообігу.

20. Велике коло кровообігу. Аорта, відділи, артерії, що відходять від них. Загальна сонна артерія та її гілки. Передні гілки зовнішньої сонної артерії, ділянки кровопостачання. Кровопостачання зубів верхньої і нижньої щелепи, язика, м'яких тканин лица.

21. Система верхньої порожнистої вени. Внутрішня яремна вена, її притоки (внутрішньочерепні, поза черепні).

22. Загальна характеристика лімфатичної системи, її функція. Лімфатичні вузли голови і шиї.

23. Структура і топографія дихальної системи. Ніс, будова, приносіві пазухи, функції носа.

24. Легені, розміщення, будова (зовнішня та внутрішня), структурно-функційна одиниця ацинус.

25. Структура травної системи, травний канал, травні залози.

26. Ротова порожнина, будова. Великі слинні залози, будова, місця відкриття вивідних проток.

27. Язик, будова, функції.

28. Зуби. Анатомічна будова, терміни прорізування молочних і постійних зубів. Формули зубів. Періодонт: будова, функції. Пародонт. Групи зубів. Ознаки належності зубів. Поняття оклюзії. Види оклюзії, ознаки. Прикус. Види прикусу.

29. Глотка, стравохід: розміщення, стінки, відділи.
30. Шлунок, відділи, будова стінки. Залози шлунка.
31. Тонка кишка, відділи, особливості будови стінки тонкої кишки.
32. Товста кишка, відділи, особливості будови.
33. Нирки, розміщення, будова, функції. Особливості кровопостачання нирки. Нефрон – структурно-функціональна одиниця нирок.
34. Чоловіча статеві система. Зовнішні та внутрішні статеві органи.
35. Жіноча статеві система. Зовнішні та внутрішні статеві органи.

Список рекомендованої літератури з анатомії людини для абітурієнтів за спеціальністю «Стоматологія»

Основна:

1. Анатомія та фізіологія людини: Підручник для мед. ВНЗ I—II р.а. — 5-те вид., випр. Затверджено МОЗ / Сидоренко П.І. — К., 2015. — 248 с.
2. Практикум з анатомії людини: Навч. посіб. для мед. ВНЗ I—II р.а. Рекомендовано МОЗ / Павлюк Н.Л. — К., 2015. — 216 с.
3. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. Затверджено МОЗ / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Липовицька та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — К., 2017. — 664 с.
4. Свиридов О. І. Анатомія людини : підручник /О. І. Свиридов ; за ред. проф. І. І. Бобрика. – Київ : Вища школа, 2001. – 399 с.
5. Старушенко Л. І. Анатомія і фізіологія людини : навч. посіб. / Л. І. Старушенко. – Київ : Вища школа, 1989. – 213 с.
6. Черкасов В. Г. Анатомія людини : навч. посіб. / В. Г. Черкасов, С. Ю. Кравчук. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 639 с.

Додаткова:

7. Анатомия человека : учебник / под ред. проф. С. С. Михайлова. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1984. – 702 с.

8. Анатомія та фізіологія з патологією : підручник / за ред. проф. Я. І. Федонюка, Л. С. Білика, Н. Х. Микули. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 676 с.
9. Воробьева Е. А. Анатомия и физиология : учебник / Е. А. Воробьева, А. В. Губарь, Е. Б. Сафьянникова. – Москва : Медицина, 1975. – 430 с.
10. Міжнародна анатомічна номенклатура = Nomina anatomica : посібник / уклад.: проф. К. А. Дюбенко. – Київ : Перун, 1997. – 300 с.
11. Сапин М. Р. Анатомия и физиология детей и подростков : учеб. пособие / М. Р. Сапин, З. Г. Брыксина. – Изд. 3-е, стер. – Москва : Академия, 2004. – 453 с.

ОСНОВИ ГІГІЄНИ І ПРОФІЛАКТИКИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Пояснювальна записка

Для вступу на 2 курс Полтавського державного медичного університету за спеціальністю 221 "стоматологія" (з нормативним терміном навчання) абітурієнт повинен мати достатній рівень знань та практичних навичок з основ гігієни і профілактики стоматологічних захворювань.

При вступі абітурієнт повинен знати:

- основні принципи організації стоматологічної допомоги населенню України;
- види профілактики стоматологічних захворювань (первинна, вторинна, третинна);
- рівні профілактичної роботи (державний, колективний або територіальний, сімейний, індивідуальний);
- напрямки профілактики (місцеві, загальні);
- гігієну лікувально-профілактичних установ;
- гігієну навколишнього середовища;
- вплив кліматичних умов та сонячної радіації на організм людини;
- вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на рівень стоматологічного здоров'я;
- основи раціонального харчування;
- роль харчування в системі первинної профілактики стоматологічних хвороб;
- назубні нашарування: класифікація, механізми утворення, методи виявлення;
- роль зубних відкладень у виникненні та розвитку стоматологічних хвороб;
- індекси для виявлення зубних нашарувань;
- індивідуальну гігієну порожнини рота;

- предмети та засоби по догляду за порожниною рота (зубні щітки, предмети інтердентальної гігієни, зубні порошки і зубні пасти, рідкі засоби гігієни, жувальні гумки);
- гігієнічне навчання та виховання населення;
- професійну гігієну порожнини рота;
- профілактику карієсу зубів та його ускладнень, некаріозних уражень, хвороб пародонта, захворювань слизової оболонки порожнини рота;
- профілактику захворювань, що виникають унаслідок користування ортопедичними конструкціями, передракові захворювання та пухлини щелепно-лицевої ділянки;
- комплексну систему профілактики стоматологічних захворювань;
- диспансеризацію населення.

Абітурієнт повинен вміти:

- проводити профілактичну роботу щодо запобігання виникнення основних стоматологічних захворювань.

Абітурієнт має бути поінформований про:

- загальні положення страхової медицини в стоматології;
- основні методи та засоби профілактики внутрішньо-кабінетної інфекції стоматологічної поліклініки;
- організацію онкологічної допомоги населенню України.

Перелік питань до вступних випробувань:

1. Організація стоматологічної допомоги населенню України.
2. Гігієна лікувально-профілактичних установ.
3. Гігієна навколишнього середовища, основні завдання. Вплив кліматичних умов на організм людини. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на рівень стоматологічного здоров'я.

4. Особиста гігієна та гігієна порожнини рота. Предмети і засоби гігієни порожнини рота.
5. Гігієна харчування. Основи раціонального харчування. Роль харчування в системі первинної профілактики стоматологічних хвороб.
6. Профілактика стоматологічних захворювань (первинна, вторинна, третинна).
7. Рівні профілактичної роботи (державний, колективний або територіальний, сімейний, індивідуальний).
8. Напрямки профілактики (місцеві, загальні).
9. Назубні нашарування: класифікація, механізми утворення, методи виявлення.
10. Роль зубних відкладень у виникненні та розвитку стоматологічних хвороб.
11. Індекси для виявлення зубних нашарувань.
12. Індивідуальна гігієна порожнини рота.
13. Предмети та засоби по догляду за порожниною рота (зубні щітки, предмети інтердентальної гігієни, зубні порошки і зубні пасти, рідкі засоби гігієни, жувальні гумки).
14. Гігієнічне навчання та виховання населення.
15. Професійна гігієна порожнини рота.
16. Профілактика карієсу зубів та його ускладнень.
17. Профілактика некаріозних уражень.
18. Профілактика хвороб пародонта, захворювань слизової оболонки порожнини рота.
19. Профілактика захворювань, що виникають унаслідок користування ортопедичними конструкціями.
20. Передракові захворювання та пухлини щелепно-лицевої ділянки, їх профілактика.
21. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань.
22. Диспансеризація населення.

Список літератури до програми
з основ гігієни профілактики стоматологічних захворювань

1. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Карпенко [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової/. –Х.: Факт, 2011. –392с.
2. Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч. Виробнича практика з профілактики стоматологічних захворювань. – Полтава. – 2006. – 112с.
3. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань. – Львів. – 2008. – 322с.
4. Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., Політун А.М., Сідельникова Л.Ф., Несин О.Ф. Терапевтична стоматологія. Фантомний курс, (1 том).- К.: Здоров'я, 2001.- 392с.
5. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології / Л.О. Хоменко, О.І. Остапко, Н.В. Біденко [та ін.] /. – К.: Книга-плюс, 2011. – 320с.

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії
Полтавського державного медичного університету (протокол № 4 від
« 5 » травня 2021 року).

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ДЛЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУЛИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ
МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА ТА ВСТУПАЮТЬ ДЛЯ
ПРОДОВЖЕННЯ НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ
МАГІСТРА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 221 «СТОМАТОЛОГІЯ»**

Білет складається з наступних предметів:

Анатомія людини - 35 завдань: 25 тестових завдань першого рівня складності, які мають декілька правильних відповідей (5 завдань – з остеології, 5 – з мієлогії, 10 – з спланхнології, 2 – з кровоносної системи, 3 – з нервової системи), при умові правильної відповіді оцінюються в 2 бали; 10 ситуаційних завдань з розгорнутою відповіддю, при умові правильної відповіді оцінюються у 5 балів.

Основи гігієни і профілактики стоматологічних захворювань - 40 завдань: 30 тестових завдань першого рівня складності, які мають одну правильну відповідь (так чи ні), при умові правильної відповіді оцінюються в 2 бали; 10 тестових завдань другого рівня складності, які мають одну або декілька правильних відповідей, при умові правильної відповіді оцінюються у 4 бали, якщо відповідь неповна – 2 бали.

Час виконання 180 хвилин. Максимальна кількість тестових балів з кожного предмету – 100 балів. Максимальна сумарна кількість тестових балів – 200. Вступник допускається до конкурсу за умови отримання не менше 50 балів з кожного предмету.

Критерії оцінювання обговорені та ухвалені на засіданні приймальної комісії Полтавського державного медичного університету, протокол № 4 від 5 травня 2021 р.

Голова приймальної комісії,
в.о. ректора, професор

В.М. Ждан

Відповідальний секретар
приймальної комісії, доцент

Г.М. Баля